

DREMPELS OP DE WEG NAAR DE ANDER

Op bezoek 'namens de kerk'

Daar ga je dan. Je hebt uiteindelijk ja gezegd op de vraag of je bezoekwerk wilde gaan doen namens de kerk. Je motivatie? Daar heb je lang over nagedacht. Toch wel de innerlijke drang om mee te werken aan de gemeenschap. Een soort gevoel voor saamhorigheid. Je vindt dat goed verwoord in "omzien naar elkaar". Nee, een ambt, van ouderling bijvoorbeeld, dat zag je niet zo zitten. Liever zomaar mensen opzoeken en proberen contact te maken. Maar ook weer niet zonder een innerlijk besef van "moeten". Roeping? Een veel te zwaar woord. Plicht? Misschien een beetje. Verantwoordelijkheid? Zoiets, ja.

Tijdens het peinzen over je beslissing om mee te gaan doen aan het bezoekwerk moest je denken aan vroeger: het traditionele ouderlingenbezoek. Dat was toch een zekere controle op het functioneren van het gemeentelijk leven, een soort toezicht op het geestelijk leven van de gemeenteden. Dat is toch wel heel sterk veranderd. Er is veel meer vrijwilligheid, vrijblijvendheid, vrijheid. Het vanzelfsprekende gezag van de ambtsdrager lijkt voorbij. Het gaat veelmeer om de kwaliteit van de ontmoeting.

Maar dat levert niettemin zo z'n drempels op.....Zeker niet alleen bij beginnelingen, maar heel vaak telkens opnieuw bij ervaren bezoekers en bezoeksters, contactpersonen, ouderlingen.

Drempels

Je bent zover, inderdaad. Je hebt een lijstje namen en adressen gekregen. Te bezoeken mensen in de stadswijk of in het dorp. Voor het merendeel mensen, met wie een eerste contact moet worden gelegd.

Je merkt, dat van onbevangenheid, laat staan van routine, geen sprake is. Integendeel: je voelt bij jezelf de nodige drempels. De weg naar de ander is niet vlak. Je hebt het een en ander te overwinnen in jezelf. Je betrapt jezelf op gevoelens van onzekerheid en zelfs een zekere vrees. Welke pretentie heb je eigenlijk om een ander vanwege de kerk te bezoeken en te ontmoeten? De kerk.... dat is toch wat anders, wat meer, dan een club, een vereniging, een bedrijf....het gaat in de kerk toch om het geloof? Heb ik geloof genoeg om een ander te benaderen? Of moet het geloof achterwege blijven in het nagestreefde contact? Nee toch....?

Misschien brengt die - nog onbekende - ander mij wel in verlegenheid. Het zou kunnen zijn, dat ik ongewenste gast ben. En dat men dat ook duidelijk laat merken. Hoe moet ik dan reageren? Kan ik het aan als mijn gesprekspartner moeilijke vragen stelt, over kerk, geloof, de bijbel, de situatie in de gemeente.... Ben ik voorbereid op tegenstand wellicht? Dikwijls hebben mensen nare ervaringen gehad met dominees of andere mensen van de kerk, korter of langer geleden.

Hoe moet ik reageren, formuleren, zonder die naaste te irriteren, maar ook zonder mijn geloof en mijn kerk te verloochenen?

Overwegingen

Bovenstaande gevoelens zijn herkenbare drempels en het kan al bij voorbaat een troost zijn te weten, dat ook veel anderen met dezelfde drempels te maken hebben. De volgende overwegingen kunnen misschien een beetje helpen om de zeer begrijpelijke schroom te overwinnen.

Laat voorop staan het bewustzijn, dat je doel bescheiden mag zijn. Het gaat in de eerste plaats om het leggen van een contact. Je doel is niet het overdragen van allerlei "zwaar materiaal" inzake het geloof en het belijden, maar een poging een ander mens te doen weten, dat de kerkelijke gemeente, de gemeente van Christus ter plaatse, voor hem of haar beschikbaar is. "We zijn er voor u". Dat kenbaar te maken is de eerste stap en je ziet wel in de ontmoeting of daar verder iets uit voortkomt.

Een tweede overweging is deze: zeker is het geloof van groot belang in contacten die namens de kerk gelegd worden. Veel mensen verwachten dat zelfs van ons. Niet ten onrechte! Maar "geloof" is geen massieve bagage, waar je allerlei producten uit put om een ander mee te benaderen. Het wordt je "al gaande" wel gegeven te zien, of je en hoe je in de ontmoeting iets kunt betekenen in het geloof. "Op dat tijdstip", zei Jezus tegen zijn discipelen (vgl. Marcus 13 : 11).

Inderdaad kun je bij een eerste contact sterk het gevoel krijgen, dat je ongewenst bent. Dat kan zeker samenhangen met negatieve ervaringen die men eerder met mensen van de kerk heeft gehad. Denk je echter dan goed in, dat jij daar zelf geheel buiten stond en dat een onbevangen en open presentatie van jouzelf een ander, ditmaal positief, gevoel bij de bezochte kan oproepen.

Stellig kan een afwerende reactie van een bezochte persoon voortkomen uit weerstand tegen het evangelie. Er kan zelfs sprake zijn van een vijandige bejegening. Dat is een in de bijbel nadrukkelijk door Jezus zelf voorspelde reactie (vgl. Marcus 6 : 11). Besef dan nuchter: "er overkomt u niets uitzonderlijks" (vgl. 1 Petrus 4 : 12).

Het bezoekwerk namens de kerk kan veel verblijdende verrassingen en boeiende ontmoetingen opleveren, waar je rijker van wordt. Maar het is ook een avontuur met schaduwzijden, als er geen vonk overspringt, geen deur opengaat, geen hart je ontvangt, soms een avond lang niet. Dan is het heel belangrijk deel uit te maken van een groep, een team, een gemeenschap van broeders en zusters, die één met je zijn. Onderlinge steun, delen van ervaringen, bemoedigen van elkaar is uiterst belangrijk. Individualisme of solisme in het kerkelijk bezoekerswerk komt maar al te veel voor. Dat is niet goed. En ga nooit op stap zonder eerst, stil voor jezelf of samen, te bidden. Om steun van Hem, die ons nooit in de steek laat.

Dan bel je aan.....

Dat aanbellen kan het allereerste begin van een goed contact zijn. Dat kan je persoonlijke voorkeur hebben. Een soort onverhoedse benadering. Maar het kan ook anders natuurlijk. Je

kunt eerst een telefonische afspraak maken. Of via een briefje je komst aankondigen met vermelding van je eigen adres en telefoonnummer voor het geval men wil reageren. Een aangekondigd of afgesproken bezoek biedt zekerheid, dat men mensen thuis treft.

Wie aanbelt bij een flat wordt nogal eens geconfronteerd met de intercom: "Wie is daar?" Het is wijs om daar op voorbereid te zijn en een antwoordzin klaar te hebben.

Wie aanbelt en opengedaan wordt, kan onmiddellijk het gevoel hebben op dat moment ongelegen te komen. Soms zegt men dat openlijk tegen je, soms moet je dat aanvoelen. Zo mogelijk kan het dan komen tot een andere afspraak.

Een norse eerste ontvangst aan de deur kan je onzeker maken. Toch kan het niet meer dan een façade zijn van iemand, die zich zelf minstens zo onzeker of onbehaaglijk voelt als jij. Heb daar begrip voor. We kunnen elkaar ook overvallen. Blijf vriendelijk en correct.

Soms laten mensen, terecht of als smoesje, weten dat ze helemaal niet bij een kerk horen. Dan is het zaak opnieuw vriendelijk aan te geven, wat je naar zijn of haar adres gevoerd heeft.

Dan ben je binnen....

Wat zeg je als je net binnen bent? Niemand heeft iets aan onduidelijkheid, dus zeg je klip en klaar dat je "van de kerk" komt. Het luistert hier nogal nauw. Mensen hebben vaak het idee, dat de kerk komt vragen, om geld of om iets anders. Het kan geruststellend of zelfs ontwapenend werken, als de eerste presentatie andersom is: "Kan de kerk iets voor u betekenen?" Dus niet: "De kerk zou u willen vragen om....", maar: "Mag ik namens onze gemeente met u kennis maken om iets te vertellen over wat de kerk voor u zou kunnen betekenen?".

Het is altijd van belang te bedenken, dat die ander, die bezocht wordt, innerlijk allerlei voor jou verborgen gedachten of gevoelens kan hebben als hij of zij door de kerk benaderd wordt. . Henk Veltkamp schreef een lezenswaardig boekje over kerkelijk bezoekwerk onder de titel *Vrijmoedig op pad* (Kampen 1997). Hij schrijft daarin het volgende: "Er gebeurt bij zo'n eerste contact heel veel wat je als bezoeker volstrekt niet in de hand hebt. Mensen kunnen een geschiedenis met de kerk hebben, positief of negatief, waar je nog niets van weet. Dat ene woordje 'kerk' dat je uitspreekt ('ik kom namens de kerk') is als het drukken op een knop waardoor het deksel van een doos springt - en je hebt geen flauw vermoeden wat er allemaal in die doos zit" (blz.84).

Als bezoeker kun je gelukkig zijn wanneer je merken mag dat je bezoek op prijs gesteld wordt en de bezochte bereid blijkt te zijn iets over zichzelf te vertellen in zijn of haar relatie tot de kerk. Zeker, soms blijft het bij wat formeel gepraat over al of niet ingeschreven zijn en blijven. Maar soms zal het verder gaan: een stuk waardering voor het meeleven, bereidheid om informatie te krijgen, belofte om in te gaan op het aanbod om meer van het plaatselijke kerkenwerk te horen. Heel fijn is het, wanneer zo'n eerste contact zich spontaan verdiept tot een werkelijke ontmoeting van hart tot hart. Daar mag je niet op rekenen, maar het wordt je meermalen wel gegeven! Alle drempels zijn dan even weg....blijkbaar niet alleen de jouwe, maar ook die bij de ander, met wie je zo bewust contact zoekt.

Drempels op de weg.....in het verkeer hebben ze geenszins tot doel de weg te blokkeren,maar er zorg voor te dragen dat we zorgvuldig en behoedzaam rijden. Eigenlijk is dat ook de positieve functie van drempels in het bezoekwerk. Ook daarin gaat het er om tactvol en oplettend de weg naar de ander te zoeken. In een open, uitnodigende houding, die de ander het gevoel kan geven zonder spanning over de brug te kunnen komen.

Gepubliceerd als katern in 'Ouderlingenblad' 876, oktober 1998 AR

1570 woorden

aro/oudblad/drempel/110798